

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 25. Zettortdeenâ 21mâ Juhni 1845.

.Tee jauni apustuki jeb missionari.

Ta augstaka dahwana ko zilweki no Deewa irr dabbususchji irr tas swehts Deewa wahrds, kam spehks irr eefschâ muhsu dwehseles swehtas darriht, to tumfibu isdsiht un swehtu gaischumu eedoht. Tu gan fazzifi: es tahdu spehku ne esinu mannijis un pee sewis ne redsejis, bet leezi wehrâ miblais lassitajs, ka katrai leetai fawa apkohp-schana irr wajadfiga un tu lehti redsefi, kur ta waina buhs bijusi, ka tas swehts Deewa wahrds pee tewis sawu spehku naw parahdijis. Ja tu rudsu graudinus turri flehti apzirknê, tee ne dihgs un ne augš un ne parahdihš, ka teem spehks eefschâ auglus doht; bet woi tu warri fazziht: manni rudsi ne dihgst, tee irr nespehzigu auglus doht! Tahds arridsan irr tas Deewa wahrds, kahda augsta, spehzigu sehkla, bet ja tu to turri lahde jeb us plauktinu un to ne sehj, ka tu tad auglus no ta warri redseht un gaidiht! Bet kas buhs ta druwina, kur Deewa wahrds jafehj? Tawa firde irr tas lauinsch, kur Deewa wahrds irr geldigs feht eefschâ, un ja tu scho tawas firde druwina efi labbi uskohpis un wiffas niknas sahles israhwis, ta ka semme irr mihksta un drupana palikkusi, tad tu redsefi, ka tas Deewa wahrds buhs dihdsejs un auglign, un zif swehti tee augli buhs. Bet ja semmite irr zeeta un fakaltusi, sahtaina un gabbalds, tad to auglu ne zif ne buhs. Rums peenahkhs art un ezzeht un semmi labbi uskohpt un sehllu kaisiht, ta swehtiba nahk no Deewa, kas dohd leetu un augligu gaisu, un ja Deews tawus rudsus un meeschus audsina un dohd swehtibu, ka tad tas ne audsinahs un ne swehtihš sawu swehtu wahrdu, jo labbiba tawu nihzigu meesu ehdina, bet Deewa wahrds tawu nemirstamu dwehseli ehdina, ko Deews irr nodohmajis pee sewis nemt un ar sawu gobdibu puschkoht. Tu skaidri Deewa

wahrda spehku nomannisi, schohs wahrbus ap-dohmajis, ko es tew stahstischu no to jaunu apustulu jeb missionaru dorbeem, ko tee zaur Deewa wahrdu pastrahdajuschji.

Tas bija 1795tâ gaddâ, kad wiffi tee kristigi zilweki, kas bija sabedrojuschees, jaunus apustulus tahlas semmês pee paganu tautahm isfuh-tiht, fanahze kohpâ Londones pilfatâ Gulereru semmê. Tur bija kohpâ 200 mahzitaji un dauds zitti kristiti, deewabihjigi laudis. Starp scheem arridsan 30 jauni laudis, kas tehwu un mahti, mihlus peederrigus un labbus draugus gribbeja atstahht, un tahlas swehschâs semmês aisgahjuschi nikneem paganeem to swehtu Erwangeliumu flud-dinaht, pehz ta Kunga Jesus pawehleschanas: eita zaur wiffu pasauli un darreet par mahzefleem wiffus laudis tohs kristidami eefsch ta wahrda Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ta swehta Gar-ra, un tohs mahzidami wiffu, ko es juns esinu pawehlejis. Tas Kungs Jesus teem beedribas lohzekeem, kas Londones pilfatâ bija fanahku-schi, to zellu rahdija un to weetu, un ta tad tee nodohmaja ar Deewa schehligu paligu kahdu kuggi ustaisiht un tohs jaunus apustulus us to fallu fuhthiht pee paganeem, kam wahrds bija Dtaeiti. Schi falla naw ne zif leela un irr at-rohdama austruma juhrâ. Tas Kungs scho padohmu ta swehtija, ka pehz gadda tas kuggis bija gattaws. Weens wezs deewabihjigs kuggineeku kapteins ar wahrdu Wilson usnehmahs kugga waldischanu. Kad ta nobraufschanas deena bija atnahkusi un wiffas leetas gattawas, kas us tahdu tahlu zellu wajadfigas, tad kahdi beedribas lohzeffi tohs jaunus laudis, kas par missionareem gribbeja palikt, eewedde kahdâ Londones basnijâ; kur pahr pa 8000 laudim bija sapulzi-najuschees to missionaru eefwehtischanu redseht. Mahzitajs katram missionaram, kas zellds bija

mettuschees Bibbeli derwe rohkās un tohs eefwehtija ar scheem wahrdeem: tu muhsu miblais brahli, nemin scho dsihwibas wahrdu, eij sluddini to tahin paganu tautahm, ka tas wahrds tewi mahza un Deews fapraschanu un spehku buhs dewis, Amen! Tee missionari atbildeja wiffi Deewa preekschā: to gribbam darriht ar ta Kunga Jesus paligu. Tad tee dewahs us kuggi. Scho kuggi no wisseem zitteem lehti warreja pasiht, jo farkana wimpele wissaugstaka masta kohka gallā lihgojahs un tai wimpelei par sihmi ar sudrabu drahti bija eeschuhti trihs balloshi, kam muttē bija kahds sarrinsch no eljas kohka ar lappinahm. Un tas bija wisseem par sihmi, ka schis kuggis ne wedd kaupmannu prezzi, bet ka tam jo dahrgaka prezze, tas meera wahrdsinsch. Tanni deenā, kad tas kuggis nobrauze, dauds swehtas affaras birre un dauds firsnigas luhgschanas nahze Deewa preekschā.

Pehz 8 mehnescheem tas kuggis nahze Dtaeite peee mallas. Apfahrt Dtaeites turwumā irr wehl dauds jo masakas fallas, ko tas pats kehnsinsch walda, kas tas walbineeks irr par Dtaeites laudim. Dtaeite irr branga, augliga semmite, jo tur kahds kohks aug, ko kauz to maises kohku, jo ta kohka augti kà maiese ehdam. Lohpi teem laudim naw, bes ween zuhkas; wistas tur arridsan atrohdamas. Seema tur ne mas naw un wiffu gaddu zaur tahds filts gais, ka Dtaeites laudim ehkas ne mas naw wajadsigas. Mescha swehrus un niknas ohdses tu ne weenu ne atraddisi, un ta Dtaeites semmite irr kà kahds paradihses dahrsinsch, kur zilwefi meerigi, preezigi un swehti warretu dsihwoht. Bet Dtaeites laudis meerigi un swehti ne dsihwoja, jo tas kahds pateefigs wahrds: jo labbaka semme, jo niknaki laudis! Wiffi Dtaeites laudis bija elku Deewu tizzigi, neschehligi laudis. Tee elku Deewi bija no uskattichanas gluschi nejawki un tanni weetā, kur tee stahweja, sehta bija aptaifita, un tur eekschā tee elku Deewu mahzitaji teem Deeweem uppureja semmes auglus, wistas un arri zilwefus, pawiffam masus behrnus. Un tas retti ne mas ne notikkahs, ka zilwefus sakehre, kaut kahdu un to elku Deewu preekschā nokawe, lai semmes

augti labbi isdohdahs, jeb kad leetu ne warreja fagaidiht, jeb, lai elku Deewi uswarreschanu dohd prett eenaidneekem. Redset, kahda scho lauschu Deewa kalposchana bija besdeewiga! Serwas un meitas bija pa wiffam beskaunigas, jo tur dauds jauni laudis sawā starpā bija sabee-drojuschees us mauzibas darbeem. Tas pirmais un zeetakais likkums teem bija, wiffus behrnus, kas zaur mauzibu preedsimme, nokaut, un teem bija tahdi fullaini, kam tas amnatš bija behrnus nokaut. Sagt Dtaeites laudim ne bija grehks, bet tā eerasts kà ehst un dsert. Un ja tu wehl wehrā leezi, mihtais lassitais, ka Dtaeites laudis meeru ne mas ne baudija, jo teem weenumehr karsch bija ar tahin fallahm, kas turwumā bija, tad tu nomannisi, kahda dsihwoschana brangā Dtaeites semmitē buhs bijusi! Un tas zittadi arri ne warr buht, kur laudis no Deewa un Deewa swehteem hausleem ne ko ne sinn, bet wellam kalpo, tur arridsan irr wella buhschana un wella preeki, — un wella atmakfaschana.

16 Missionari gahje mallā un tas kuggis aisbrauze probjam. Bet ko tad tee jauni apustuli darrija peee tahdeem laudim, ka tee sawu swehtu darbu eefahke strahdaht! Tee zittu ne ko ne darrija apfahrt staigadami, ka to Deewa wahrdu sluddinaht, kà tas Deewa dehls Jesus Kristus pasaulē irr nahzis tohs pasudduschus zilwefus mekleht un swehtus darriht, un schim swehtam wahrdam tee missionari ustizzeja, jo tee peee sawas paschas firds bija mannijuschi, kahds augstš spehks tam Deewa wahrdam irr eekschā. Gesahkumā Dtaeites laudis scho sinnu meerigi klausija un arridsan winnu kehnsinsch, kam wahrds bija Pomare I. klausijahs starp saweem laudim, kad tee missionari mahzija un Deewu ar firsnigahm luhgschanahm peeluhdse. Bet tas ilgi tā ne bija. Tee elku Deewu mahzitaji dusnigi par to, ka tee missionari tohs laudis zittadi mahzija ne ka tee bija eeradduschi, sahze tohs missionarus lam-maht un aprunnahht un ispaudeja, ka tee swe-schineeki tohs tehwu Deewus gribbohht isnihzinaht, un ka katram elku Deewu tizzigam tohs buhs pahrstahht. Tad Dtaeites laudis nakts tumšibā to nammu apstahja, kur tee missionari bija eef-

schâ, 3 no scheem fanehme un eelikke zeetumâ, tee zitti missionari isbehdse meschâ un tur leelas behdas redseja, lihds kahds fuggis garram nahze, kas tohs aiswedde prohjam. Tik diwi missionari palikke Dtaeites semmitê, un tâ rahdijahs, ka to missionaru swehts darbs pee Dtaeites paganeem buhtu beigts. Un tu fazzifi: kur tad nu Deewa wahrda spehts palizzis? Bet tu ne effi wehrâ lizzis, ka ta semnite tam swehtam wahrdam wehl ne bija labbi fataifita un uskohpta. Schi bija ta stundina, fo tas Rungs bija isredsejis, sawu gohdibu un sawa wahrda spehku wisseem redsoht parahdiht. Tas kehniensch Pomare I. nomirre un winna dehlê Pomare II. palikke par kehniu winna weetâ. Bet eenaidneeki nahze un karroja prett to jaunu kehniu un winneja, tâ ka leela sohdiiba nahze par wisseem Dtaeites laudim. Tad tam kehniensch tabdâs behdâs firde pah-truhke un winsch sawâ firde dohmaja tâ: tas irr tâ-labb, ka mehsh tohs missionarus effam aistreekschi un isphohstijuschi, ka mums tahdas behdas Jareds. Tee bija tik labbi, mihligi laudis, un mehsh tohs gribbejam nokaut. Un tas kehniensch aishuhtija kahdus no saweemdeendereem tohs missionarus usmekleht un luhgt, lai nahsoht atpakkal. Rebsti, kâ tas Rungs zaur behdam to druwinu sinnaja uskohpt sawam swehtam wahrdam! Tee missionari nahze preezigi atpakkal un sahze to swehtu puhlinu no jauna. Tas kehniensch patê bija tas pirmais, kas elku Deewus atstahje, sawu neschlihtu staigaschanu noschewloja no wissas firde, un to missionaru mahzibas klauftja un peenehme. Talabb Deews tam gahje paligâ sawus eenaidneekus uswarrecht un aishdiht prohjam. Bet tomeht Dtaeites laudis wehl ne mas ne gribbeja eeksch ta ihsta, weeniga Deewa tizzeht, jo tas irr zilweku eeraddums, ka tee behdu laika Deewu sinn mekleht, bet to ahtri atstahj, kad tas behdu laiks irr pahrgahjis.

(Turymak wairak.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Kursites pagasta teefas wissi tee, kam kahdas

tafnas prassifchanas buhtu pee tahs mantas ta nomiruscha snohta, ta Wezz-Swahrdes nohmneeka Pihfeneeku Jehkabu Grundmann, ar wahrdu Wahr Willkowsky, un wisswairak ta nelaika mantineeki, uzaizinati, lihds 9tu August f. g. pee Kursites pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi laika neweenu wairê ne klauftis. Kursites pagasta teefa, tai gta Zuhni 1845. 3
(Z. S.) Krist Keepetsch, peesehdetajs.
(Nr. 210.) F. Freiberg, pag. teef. ffrhw. paligs.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp wissi tee, kam kahdas parradu prassifchanas, woi mantoschana, jeb kahda dalliba buhtu pee tahs mantas ta nomiruscha Wezz-Swahrdes nohmneeka, Mikkel Rekke, no Zelmumabjahm, uzaizinati, ar sawahm prassifchanahm wisswehlek lihds 9tu August f. g. pee Kursites pagasta teefas peeteiktees, jo pehz schi termina neweenu wairê ne klauftis, un wisspeemineta teefa spreedihs, kas buhs taifniba. Kursites pagasta teefa, tai gta Zuhni 1845. 3
(Z. S.) Krist Keepetsch, peesehdetajs.
(Nr. 211.) F. Freiberg, pag. teef. ffrhw. paligs.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Kr. Rendes pagasta teefas tas lihdschiinnigs Kr. Rendes samneeks, Kohlu Indriks, uzaizinohts, weena mehnescha starpâ, t. i. lihds 7tu Jubli f. g. scheit peeteiktees un sawu eekiblatu mantu prettim nemt, jo pehz schi termina to mantu uhttrupê pahrdohs. Kr. Rende, tai gâ Zuhni 1845. 3
(Nr. 198.) ††† F. Wahr, pagasta wezzakajs. Naue, teefas ffrhweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Poperwahles Dhsches pagasta teefas wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassifchanas buhtu, pee ta nomiruschu Dhsches muishchas Wehweru samneeka, Jaana Sohmalin, kurra seewa parradu dehl sawas mahjas atbewusi, uzaizinati, 6 neddelu starpâ, lihds 20tu Jubli f. g. ar sawahm taifnahm prassifchanahm pee schibs pagasta teefas peeteiktees un sagaidiht, fo teefa spreedihs, jo pehz schi termina neweenu wairê ne klauftis. Poperwahles Dhsches pagasta teefa, tai 8ta Zuhni 1845. 3
(Nr. 55.) ††† Janne Grofsmann, pagasta wezz. Rümmler, pagasta teefas ffrhweris.

No Poperwales = Dhsches = Uhlrawas basnijlungu-muischas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Uhlrawas basnijlunga = muischas fainneekem Mescha Ernesta Graßmann un Kesteru Frizza Graßmann, par kurreu mantahm magasibnes un zittu parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, libds 20tu Juhli f. g. ar sawahm taisnahm prassifchanahm pee schibh pagasta teefas peeteiktees, un sagaidibt, to teefa spreedihs, jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausihh. Uhlrawas basnijlunga-muischâ, tai 8tâ Juhni 1845. 3

(Nr. 56.) + + + Kahrl Rosenkalm, peefehdetajs.
Rümmler, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee tahs atstabtah mantah ta nomirruscha Kalnzcema fainneeka Pekku Kaspar Pekke, tohp zaur scho usaizinati, 6 neddelu starpâ un wiswehlah libds 27tu Juhli f. g. pee Krohna Kalnzcema pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausihh. Kalnzcema pagasta teefa, tai 8tâ Juhni 1845. 3

(Z. S.) M. Kristin, pagasta wezzakais.
(Nr. 153.) Sauer, teefas ffrihweris.

No Leelas Sefawas Krohna pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas buhtu pee ta nespehzihas un palaidigas mahju tobpfchanas dehl, zaur teefas spreedumu no sawahm mahjahm idlikta Kr. Jostanes Kaulu fainneeka, Dahwa Kaul, par kurreu mantu konkurse spreesta, usaizinati, 6 neddelu starpâ no appalschrafftitas deenas, pee schibh pagasta teefas ar sawahm prassifchanahm peeteiktees, ar to peefohdinahmanu, ka tohs kas fainni terminâ ne peeteiktees, ar sawahm prassifchanahm wairs ne klausihh. Masâ Sefawâ, tai 16tâ Juhni 1845. 3

(Z. S.) Jndrik Sleske, peefehdetajs.
(Nr. 340.) Jagdhold, teefas ffrihwera weetâ.

Tai 20tâ Juhli f. g. scheitan trihs jaunus zilwekus parradu dehl us darbu isohlihs, kas wiffcem, kam labbi strahdneeki wojjadfigi, zaur scho tohp sinnamu darrihts. Klobster Wisputtes pagasta teefa Krohna Wauskas muischâ, tai 21râ Juhni 1845. 3

(Z. S.) + + + Struije, peefehdetajs.
(Nr. 161.) Fr. Grening, teefas ffrihweris.

No Krohna Wauskas pagasta teefas tohp wiffi tee, kam taisnas prassifchanas buhtu pee ta Wauskas Latweeschu mahzitaja fainneeka Geddert Dhsol no Erringmahjahm, par kurreu mantu parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, libds 26tu Juhli f. g. schait peeteiktees, jo wehlah ne weenu wairs ne klausihh. Wauskas pagasta teefa, tai 1mâ Juhni 1845. 2

(Nr. 190.) + + + Zehlab Turke, peefehdetajs.
F. Luft, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji ta Jrlawamuischas fainneeka Sahgeru Jahna Laubenalka, kas sawas mahjas nespehzihas dehl atdewis un par kurreu mantu parradu dehl konkurse spreesta, tohp usaizinati, libds 23schu Juhli f. g. pee schibh pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausihh. Jrlawas pagasta teefa, tai 21mâ Mei 1845. 1

(Z. S.) Ditto Koch, pagasta wezzakais.
(Nr. 118.) Kollegien = Registrator E. Schwalb, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Ugables fainneekem Janne Meier no Wosiu mahjahm, un Mattihsa Grunte no Nowadneeku mahjahm, par kurreu mantahm inventariuma trubkuma un magasibnes parradu dehl konkurse spreesta, tohp usaizinati, wiffwehlah libds 4tu August f. g. pee schibh pagasta teefas peeteiktees, ja tee ne gryb sawu teesu saubcht. Ugables pagasta teefa, tai 9tâ Juhni 1845. 2

(Z. S.) + + + Mattihfs Rumkalm, pagasta wezz.
(Nr. 56.) E. Freiberg, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta s fluddinaschanas.

Zaur scho schait sinnamu darra, ka 4tâ Juhli Kr. Wallgablesmuischâ daschadas leetas, gobwju = lohpus, putnus, brandwihna katlus un muzzas u. t. j. pr. prett flaitamu naudu wairakohlitajcem pahrdohs. Wallgahl, tai 11tâ Juhni 1845.

Muischawaldifchana.

Greeses Zehlabu = tirgu, kas scho gadd 13tâ Juhli eekriht, 12tâ Juhli pee Greeses basnizas krohgu turrehh. Leelâ Eserê, tai 8tâ Juhni 1845. 3

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas = gubernementu augstas walbifchanas pusses: Walbifchanas = rahts A. Weitler.